

ISSN 1822-119X

Mokytojų ugdymas. 2013. Nr. 20 (1), 142–151

Teacher Education. 2013. No. 20 (1), 142–151

Daiva MALINAUSKIENĖ, Rūta ŠIAUČIULIENĖ

Šiaulių universitetas • Šiaulių universitetas

VAIKYSTĖS FENOMENOLOGINIŲ STUDIJŲ PRADININKĖ LIETUVOJE

PIONEER OF CHILDHOOD PHENOMENOLOGY STUDIES IN LITHUANIA

Kai baigusi vidurinę mokyklą A. Juodaitytė nusprendė pasirinkti pedagogės profesiją, tėvai a. a. Juozas ir Aldona nustebo – mat jie norėjo, kad jų dukra, kaip ir jie, taptų medike. Tačiau Audronė buvo atkakli: 1961 m. įstojo ir 1964 m. baigė Šiaulių K. Preikšo pedagoginį institutą ir įgijo I–IV klasių mokytojos kvalifikaciją. Vėliau dirbo istorijos mokytoja Raseinių raj. Ariogalos vidurinėje mokykloje, tačiau po kelerių metų buvo pakviesta dirbti į Šiaulių K. Preikšo pedagoginį institutą Pedagogikos katedrą dėstytojos pareigoms. Užsispyrimo ir noro tobulėti ir tęsti mokslus netrūko ir ateityje, todėl 1973–1978 m. ji išvyko studijuoti į aspirantūrą Leningrado A. Gerceno pedagoginiame institute ir apgynė daktaro disertaciją tema „Didaktiniai socialinių ir gamtos mokslų dalykų bendrojo lavinimo mokyklų V–VI klasėse žinių sisteminimo pagrindai“. Gali būti, kad aspirantūroje sutikti žymūs Rusijos mokslininkai, Pedagogikos mokslų akademijos nariai, profesoriai G. Ščiukina, A. Liublinskaja, Š. Ganelinas ir kt. bei jau tuo metu žinomi ir Lietuvos pedagogai prof. B. Bitinas bei šviesios atminties profesoriai J. Vaitkevičius, M. Karčiauskienė, V. Rajeckas, doc. A. Grabauskienė turėjo įtakos A. Juodaitytės moksliniam apsisprendimui – gyvenimą skirti moksliniams ieškojimams ir kryptingai gilintis į vaikystės fenomeno paslaptis. Ilgalaikių vaikystės fenomenų studijų rezultatas – 2002 m. VDU ir KU jungtinės doktorantūros komitete ap-

At the time Mrs Juodaitytė, just after graduation of secondary school decided to become a teacher, her parents, late Juozas and Aldona, were caught by surprise: they wanted their daughter to be a doctor, just like themselves. Audronė, however, demonstrated persistence: in 1961 she entered and in 1964 graduated from Šiauliai K. Preikšas Pedagogical Institute and gained qualification of a teacher of grade I-IV. She then taught history in Ariogala secondary school in Raseiniai region; however, after a few years, she was invited to Šiauliai K. Preikšas Pedagogical Institute, Department of Pedagogy, to take up position of a lecturer. She demonstrated persistence and will for improvement and continue her studies also in the future; hence, in 1973-1978 she left to study at Leningrad Herzen Pedagogical Institute and sustained doctoral thesis on “Didactic framework for organisation of knowledge of subject of social and natural sciences in grades V-VI of general education schools”. It is likely that some renown Russian scientists, members of the Academy of Pedagogical Sciences, professors Ščiukina, Liublinskaja, Ganelin etc. as well as Lithuanian teachers recognised widely even at that time, including professor Bitinas and late professors Vaitkevičius, Karčiauskienė, Rajeckas, assistant professor Grabauskienė had an impact on scientific determination of Mrs Juodaitytė, i.e. to dedicate her life to scientific search and detailed studies of secrets of childhood phenomena. The

Nuotraukoje: prof. habil. dr. Audronė Juodaitytė
In the photo: Prof. Dr Habil. Audronė Juodaitytė

ginta socialinių mokslų (edukologijos) habilituoto daktaro disertacija tema „Vaikystės fenomeno pedagoginės rekonstrukcijos“.

Dvidešimt metų prof. habil. dr. A. Juodaitytės profesinė veikla ir gyvenimas buvo susijęs su Klaipėda: 1981–1991 m. mokslininkė dirbo Šiaulių universiteto (buv. Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto) Klaipėdos ikimokyklinio auklėjimo fakultete Ikimokyklinės pedagogikos ir psichologijos katedros docente, 1991–2000 m. – Vaikystės pedagogikos katedros vedėja ir docente, 2000–2002 m. – Socialinės pedagogikos katedros vedėja, docente. 1995–2002 m. A. Juodaitytė dirbo ir Klaipėdos universiteto Vaikystės studijų centro direktore, vyresniąja mokslo darbuotoja. 2002 m. profesorė A. Juodaitytė grįžo į Šiaulius, į savo gimtąją *Alma Mater*.

Šiandien A. Juodaitytė – viena žymiausių Lietuvos pedagogių, habilituota socialinių

results of her long-term studies of childhood phenomena brought successful defence, in 2002, at the joint committee of doctoral studies at Vytautas Magnus University and Klaipėda University, of a dissertation of habilitated doctor of social sciences (educology) on “Pedagogical reconstructions of childhood phenomenon”.

For twenty years, professional activities and life of professor, habilitated doctor Juodaitytė were based in Klaipėda: in 1981-1991, the scientist held position of an associate professor at the Department of Pre-school Pedagogy and Psychology, Klaipėda Faculty of Pre-school Education at Šiauliai University (former Šiauliai K. Preikšas Pedagogical Institute); in 1991-2000, she headed and held position of an associate professor at the Department of Childhood Pedagogy; in 2000-2002, she headed and held position of an associate professor at the Department of Social Pedagogy. In 1995-2002, Mrs Juodaitytė held position of di-

mokslių (edukologijos) daktarė, Šiaulių universiteto Edukologijos katedros profesorė, Edukacinių tyrimų mokslo centro direktorė, Nacionalinės vaikystės tyrėjų asociacijos prezidentė. Profesorė yra universitetinių vaikystės pedagogikos bakalauro ir magistro studijų, rengiant naujo tipo pedagogus ikimokyklinėms įstaigoms ir pradinėms mokykloms, iniciatorė, viena pirmųjų mokslininkų Nepriklausomoje Lietuvoje, iškėlusį vaiko asmenybės ir vaikystės problemą į visuotinio susidomėjimo ir tyrimų centrą. Mokslininkė tyrinėja vaikystės fenomeno socialinį-pedagoginį reikšmingumą ir juo grindžiamą ugdymo pertvarką bei naujojo pedagoginio mąstymo formavimo(si) galimybes. Šia tema yra paskelbusi daugiau nei 200 straipsnių moksliniuose, praktiniuose, metodiniuose leidiniuose Lietuvoje ir užsienyje. 2002 m. A. Juodaitytė išleido aukštųjų mokyklų pedagogikos specialybių studentams vadovėlį „Socializacija ir ugdymas vaikystėje“, kurį 2003 m. ŠMM Studijų kokybės vertinimo centras pripažino vienu geriausių Lietuvoje edukologijos krypties vadovėlių. Po metų (2003 m.) mokslininkė parengė ir išleido monografiją „Vaikystės fenomenas: socialinis edukacinis aspektas“. 2009 m. kartu su bendraautoriais išleista dar viena knyga „Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą“. 2012 m. profesorės pastangomis buvo parengta mokslo studija „Kokybiniai edukaciniai tyrimai: teorijos, duomenų rinkimas ir analizė“, kurioje apibendrinti turinčių pripažinimą ir patirtį bei jaunųjų mokslininkų atliekami aktualiūs tyrimai.

Profesorė A. Juodaitytė visada aktyviai dalyvavo Lietuvos visuomeninių organizacijų veikloje, rūpinosi vaikų socialinėmis teisėmis ir jų apsauga. Profesorė taip pat yra Mažų vaikų ugdytojų asociacijos (JAV) narė, Atviros Lietuvos fondo ir G. Soroso atviros visuomenės instituto (JAV) vykdytų ikimokyklinio švietimo programų ir projektų koordinacinės grupės narė. Profesorė A. Juodaitytė aktyviai

rektor of the Childhood Study Centre at Klaipėda University, and a senior research staff member. In 2002, professor Juodaitytė returned to Šiauliai, to her native *Alma Mater*.

Today Mrs Juodaitytė is one of the most recognised Lithuanian teachers, habilitated doctor of social sciences (educology), professor at the Department of Educology of Šiauliai University, and director of the Educational Research Scientific Centre, president of National Association of Childhood Researchers. The professor initiated preparation of university study programmes of childhood pedagogy (on both bachelor and master level), preparation of innovative teachers for pre-school educations and elementary schools, and some of the first scientists in independent Lithuania to have brought forward the issue of personality of a child and childhood to public interest and study centre. The scientist investigates social-pedagogical significance of childhood phenomenon, educational reform based on the same and opportunities for establishment of a new pedagogical reasoning. On that topic, she has published over 200 articles in scientific, practical and methodological publications in Lithuania and elsewhere. In 2002, Mrs Juodaitytė published a textbook on “Socialisation and education in childhood” (*Socializacija ir ugdymas vaikystėje*), dedicated to students of pedagogy in higher education institutions; in 2003 the Centre for Quality Assessment in Higher Education under the Ministry of Education and Science awarded a prize for the same textbook as some of the best Lithuanian textbook in the field of education. In a year (2003), the scientist prepared and published a study on “Phenomenon of childhood: social educational aspect” (*Vaikystės fenomenas: socialinis edukacinis aspektas*). In 2009, the author with co-authors published yet another book, “Information on pre-school education and educational assistance” (*Informavimas apie ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą*). In 2012, the professor contributed to a study on “Qualitative educational studies: theories, collection and analysis of data” (*Kokybiniai edukaciniai tyrimai: teorijos, duomenų rinkimas ir*

dalyvauja seminaruose, konferencijose, kituose renginiuose, kuriuose kuriami universitetiniai pedagogų rengimo bei ikimokyklinio ugdymo tobulinimo projektai.

Profesorė habil. dr. A. Juodaitytė mokslo naujoves ir idėjas realizuoja dirbdama su studentais, vadovaudama magistrantų ir doktorantų darbams, bendradarbiaudama su kolegomis, rengdama visų pakopų studijų programas ir vertindama jas kaip ekspertė, dalyvaudama įvairiose tarptautinėse ir nacionalinėse mokslo programose ir projektuose, akademinė leidinių (mokslo žurnalai: „Jaunųjų mokslininkų darbai“, „Aukštojo mokslo kokybė“, „Profesinės studijos: teorija ir praktika“) redaktorių kolegijose. Nuo 2002 m. yra mokslo žurnalo „Mokytojų ugdymas“ vyriausioji redaktorė.

2010–2011 m. prof. habil. dr. A. Juodaitytė su grupe Šiaulių universiteto Edukologijos katedros mokslininkų įsijungė į LMT prioritetinės krypties nacionalinę mokslo programą „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ ir vykdė itin aktualų Lietuvos švietimui tyrimą – projektą „Socialinės, švietimo politikos dermės nepakankamumo veiksnių įtaka kaimo vaikų socialiniam mobilumui“.

Sudėtinga būtų apžvelgti visus profesorės nuveiktus darbus edukologijos mokslo, pedagogų rengimo tobulinimo, būsimųjų edukologijos mokslininkų rengimo ir kt. srityse. Žinome, kad dar daug darbų laukia ateityje. Taigi visų kolegų ir bičiulių vardu nuoširdžiai sveikiname profesorę Audronę Juodaitytę garbingo jubiliejaus proga! Linkime profesorei stiprios sveikatos, neišsenkančio gyvenimo džiaugsmo, kūrybinės energijos ir dar daug metų dalinti savo žinias bei patirtį akademinės bendruomenės nariams ir jaunesiems kolegoms.

**Doktorantų ir mokslo
daktarų mintys apie profesorę
Audronę Juodaitytę**

„Laikas – tarsi vandenynas, kuris savo gėlėse saugo žmogaus gyvenimo prasmę. Į šian-

analizė), summarising relevant studies carried out by young and recognised scientist.

Professor Juodaitytė has always remained active in relation to Lithuanian public organisations, in taking care of social rights of children and their protection. Professor is also member of the National Association for the Education of Young Children (USA), member of coordination group of pre-school educational programmes and projects, carried out by the Open Society Fund Lithuania and G. Soros Open Society Institute (USA). Professor Juodaitytė is active in seminars, conferences, other events developing university projects on improvement of teachers' training and pre-school education.

Professor habilitated doctor Juodaitytė carries out her scientific ideas and innovations in cooperation with her students, through leading of master and doctoral students, cooperation with colleagues, involvement in preparation and expert assessment of study programmes of every level, involvement in various international and national scientific programmes and projects, and editorial boards of academic publications (academic journals: Jaunųjų mokslininkų darbai, Aukštojo mokslo kokybė, Profesinės studijos: teorija ir praktika). Since 2002, she is editor in chief of Mokytojų ugdymas scientific journal.

In 2010-2011, professor habilitated doctor Juodaitytė, together with a group of scientists from the Department of Educology of Šiauliai University joined priority national scientific programme of the Lithuanian Research Council “Social challenges to national security” and carried out project-study of particular relevance to Lithuanian education on “Impact of insufficient consistency of social and education policy on social mobility of children in rural areas”.

It would be difficult to review all the works by the professor in the fields of science of education, improvement of training of teachers, training of future scientists of educology, etc. We know that there are still many works ahead. Let us therefore congratulate professor Audronė Juodaitytė on

Nuotraukoje: prof. habil. dr. Audronė Juodaitytė su doktorantais ir mokslo daktarais.

In the photo: Prof. Dr. Habil. Audronė Juodaitytė with doctoral students and doctors of sciences

dienos gyvenimo krantus vandenynas išskalauja praėjusių dienų brangenybes: susitikimus, išgyvenimus. Brangenybės padeda pakilti virš kasdienybės, įkvepia ateities sumanymams ir darbams. Tokia neįkainojama, neblankstančia brangenybe yra tapęs susitikimas ir nenutrūkstamas bendravimas su Mokytoja, mokslinio darbo vadove profesore Audrone Juodaityte.

Įstojau į universitetą, pasirinkau vaikystės studijas ir profesorės dėka atradau ugdymą vaikystėje. Jis tapo mano gyvenimo savastimi, nevienadienių vaikystės vertybių puoselėjimu. Nuo bakalauro iki doktorantūros studijų buvome kartu. Per tą laikotarpį supratau, kad kelionė į mokslinio gyvenimo prasmę prasideda nuo Gyvavimo „iš širdies“. Profesorės asmenybėje išvelgiau vaikų advokatę, kuri padėjo Lietuvai suvokti vaikystės fenomeną politiniu, teisiniu, socialiniu ir kultūriniu aspektais; ji subūrė jaunosius mokslininkus, nutiesė kelią

behalf of all her colleagues and friends on the occasion of this honourable anniversary! We wish the professor to enjoy good health, never-ending joy of life, creative energy and an opportunity to share her knowledge and experience with the members of academic community and younger colleagues.

Thoughts on professor Audronė Juodaitytė by doctoral students and doctors of science

“Time is like an ocean that keeps the meaning of human life deep inside. This ocean brings forth to our daily life many gems of the days gone by: meetings and experiences. These gems help us rise above daily life, inspire us for future ideas and works. Meetings and ongoing communication with my teacher and tutor of scientific work, professor Audronė Juodaitytė, is one of those invaluable and unfading gems.

iš bevaikės pedagogikos į šiuolaikinės vaikystės fenomenologinius tyrimus.

Daugelio pokalbių metu tiesiogiai stebint vadovės kūrybinio mąstymo procesą, kai buvo keliamos naujos mintys, keitėsi mano mąstymo kultūra. Iš spontaniško, nenuoseklus jis palengva darėsi kontekstualus, metodologinis. Metakalba tapo kasdienio mokslinio darbo įrankiu. Bendraudamas su vadove atradau socialinės filosofijos, švietimo politikos ir vadovybės diskursą. Tas akimirkas puoselėju kaip brangenybes dėl to, kad teko pažinti Žmogų, kurio prasmingi žodžiai apie vaikystę nesiskiria nuo jo gyvenimo, nuo jo darbų. Ačiū Jums, miela Mokytoja, už žmogiškumą, kuris apima ir pagarbą, ir dėmesį, ir rūpestį, ir pagalbą tiems, kuriems jos reikia“ (doc. dr. **Sergejus Neifachas**).

„Pasaulis priklauso tik stiprioms ir protinoms asmenybėms“, – tai pirmosios mintys, kurios ateina į galvą, prisiminus profesorę habilit. dr. A. Juodaitytę.

Profesorės A. Juodaitytės dėka doktorantūros studijos buvo bene reikšmingiausias mano gyvenimo etapas, pilnas įvairiaspalvių idėjų, mokslinio tyrinėjimo ir atradimo džiaugsmo, tačiau kartu ir sunkaus triūso. Kita vertus, tai buvo gyvenimo mokyklos laiko tarpas, kuriame daugelis mūsų tapo asmenybėmis, dorais ir sąžiningais akademinės visuomenės nariais, vertinančiais žodžio ir naujų mokslinių idėjų svarbą, pagarbą kitam žmogui bei jo nors ir „kitoniškoms“ mintims, mokslinę ir pilietinę atsakomybę, kurių pagrindas buvo profesorės didžiausia vertybė – diskusijos, minčių dalijimasis ir mokymasis vieniems iš kitų.

Vienas reikšmingiausių žmonių disertacijos rengimo procese yra mokslinis vadovas, nes jis tampa ne tik akademinio, bet ir asmeninio gyvenimo palydovu bei patarėju. Profesorė A. Juodaitytė puikiai atliko disertacinio tyrimo vadovo vaidmenį, gyvendama tais tikslais ir vertybėmis, kurie buvo svarbūs man kaip dok-

As I entered the university, I selected studies of childhood and thank to professor, I discovered education in Childhood. This field has become part of me, cherishing of lasting childhood values. We have worked together since bachelor to doctoral studies. Over that period I realised that journey to the meaning of scientific life starts from life “from the heart”. In the professor, I discovered an advocate of children who has helped Lithuania to understand phenomenon of childhood in political, legal, social and cultural aspect; the professor assembled young scientists and built a way from child-free pedagogy to phenomenological studies of modern childhood.

During numerous talks where I immediately observed process of creative reasoning of my tutor, with new ideas coming up, the culture of my reasoning also changed. It turned contextual and methodological from spontaneous and inconsistent. Meta language became a tool of daily scientific work. Communication with my tutor helped me to discover discourse of social philosophy, educational policy and management. I cherish those moments as gems, as an opportunity to get to know person whose meaningful words on childhood are one with her life and her works. Let me thank you, my dear teacher, for human touch including respect, attention, care and aid to those who need it” (assistant professor doctor **Sergejus Neifachas**).

“The world belongs to strong and clever personalities”, these are the first ideas that come to me as I remember professor habilitated doctor Juodaitytė.

It was professor Juodaitytė who turned doctoral studies some of most valuable stage in my life full of diverse ideas, scientific exploration and joy of discovery, also some hard work. On the other hand that was also period in my school of life where most of us became personalities, honest and sincere members of academic community, appreciating importance of word and new academic ideas, respect to other human beings and their “different” ideas, scientific and civil responsibility. This was the paramount value in the eyes of the professor, i.e. discussions, exchange of ideas and learning

torantei, tačiau greta meistriškai persikūnydama ir į vadovą kaip mokytoją, kūrėją, artimą draugą, rūpestingą guodėją bei pagalbininką. Šiandien galiu drąsiai teigti, kad profesorės asmenybė, netelpanti į akademinės aplinkos ribas, jos atsidavimas darbui ir profesionalumas bei visi šie atlikti vaidmenys uždegė manyje mokslinę intrigą ir atskleidė kūrybinį potencialą.

Profesorė habil. dr. A. Juodaitytė – kelrodė žvaigždė sudėtinguose ir painiuose moksliniuose labirintuose, kupina pažinimo aistros, neaprėpiamų mokslinių interesų, neišsemiamų mokslinių idėjų bei atradimo džiaugsmo, yra pavyzdys ne tik savo kolegoms, bet ir būsimiesiems mokslininkams. Kaip sakė Konfucijus, „gera knyga, graži kalba gali būti naudinga ir padaryti daug gero, bet geras pavyzdys užvis naudingiausias“.

Norėtūsi tarti gražiausius ir jautriausius žodžius, nuskinti spalvingiausias pievos gėles, linkint profesorei dar daug džiugių gyvenimo akimirų, neatrastų pažinimo kelių ir neišsenkančios energijos, nes tai – neeilinio talento asmenybė, kuri išugdė ne vieną mokslininką ir įnešė daugybę pokyčių į edukologijos mokslo kultūrą“ (dr. **Nida Kvedaraitė**).

„Norėčiau prisiminimuose apie mielą, gerbiamą profesorę habilituotą daktarę Audronę Juodaitytę pradėti ne nuo laikotarpio, kai Ji tapo mano rašomos mokslinės disertacijos vadove, o nuo 1980 metų. Man studijuojant Šiaulių instituto Ikimokyklinio ugdymo fakultete Klaipėdoje, profesorė buvo viena pagrindinių dėstytojų, kuri atskleidė esmines pedagogikos, didaktikos ir kitas ikimokyklinio ugdymo subtilybes. Vėliau mūsų gyvenimo keliai vėl susidūrė Šiaulių universiteto Edukologijos fakultete, Edukologijos katedroje, kurioje aš, jauna, nepatyrusi dėstytoja, turėjau galimybę mokytis iš profesionalios, išmintingos mokslininkės, teoretikės, vyresniosios kolegės. Visada turiau tikslą tobulinti savo kompetencijas, nuolat

from each other.

Scientific tutor is a key figure in drafting dissertation, as he/she becomes a companion and adviser concerning not only academic but also personal life. Professor Juodaitytė was excellent in her part of tutor of dissertation study, as she lived those aims and values that were important to me as a doctoral student; however she simultaneously and perfectly changed to tutor as a teacher, creator, close friend, caring comforter, and helping hand, I can now firmly state that the personality of professor, exceeding limits of academic environment, her hard work and professional approach and all these roles lit a scientific intrigue in me and discovered creative potential.

Professor habilitated doctor Juodaitytė is a guiding star in complex and tricky scientific mazes, full of passion for cognition, unlimited academic interest, infinite scientific ideas and joy of discovery; she is an example not only to her colleagues but also to future scientists. According to Confucius „good book, good speech any be of use and bring benefits, yet a good example is still most useful“.

I wish to say best and most touching words, pick most colourful field flowers, as I wish the professor to have many more joyful moments in life, undiscovered paths of cognition and never ending energy, as she is a person of rare talent, having brought up many scientists and contributed in a numerous ways to the culture of science of educology” (dr. **Nida Kvedaraitė**).

“I would like to start my memories on the kind and respectable professor habilitated doctor Audronė Juodaitytė not from the period when she became tutor of my scientific dissertation in progress, but from 1980. As I was still a student at the Faculty of Pre-school Education of Šiauliai Institute in Klaipėda, the professor was one of key lecturers who has revealed key subtle features of pedagogy, didactics and other fields of pre-school education. Our paths in life later crossed again in Department of Educology, Faculty of Educology of Šiauliai University, where I, still an experienced lecturer

mokytis, todėl puoselėjau slaptą norą studijuoti doktorantūroje. Šia savo svajone pasidalinau su profesore ir nustebau dėl jos atsakymo: „Studijuok, mums trūksta ikimokyklinio ugdymo edukologų, aš galėsiu būti mokslinio darbo vadovė“. Šį paprastą, nuoširdų pastūmėjimą į mokslo sritį laikau esminiu ir svarbiausiu žingsniu į mokslinę veiklą, už kurį esu dėkinga gerbiausiai profesorei Audronei.

Pradėjus studijuoti doktorantūrą ypač gerus ir šiltes prisiminimus man paliko konsultacijos su darbo vadove, profesore Audrone Juodaityte. Konsultacijos niekada neprasidėdavo „valdiškai“: pirmiausiai Ji visada pasiteiraudavo, kaip mano sveikata, kaip auga dukrytės, kaip sekasi vyrui, ir tik tada pereidavome į dalykinį bendravimą. Mokėjimas būti ne tik išmanančia, pripažinta mokslininke, mokėjimas nukreipti aktualia moksline kryptimi, bet svarbiausia – mokėjimas suprasti kitą, užjausti, patarti, galų gale – paprastai moteriškai pasišnekėti daug ką pasako apie tai, kokio išskirtinio charakterio žmogus yra mūsų Audronė. Negaliu neprisiminti mūsų susitikimų Lietuvos pajūryje, Palangoje. Kai tik profesorė atvažiuodavo ilsėtis į Palangą, mudvi iš karto susitikdavome jos poilsio vietoje ir poilsio kambarys virsdavo moksline erdve. Kiek diskutuota, kiek ginčytasi, kiek kartu ieškota, liūdėta ir džiaugtasi. O svarbiausia – po ketverių metų susitikimų Šiaulių universitete bei Lietuvos pajūryje laiku apginta disertacija. Už tai, ką patyriau, ko išmokau, ko pasiėmiau, ką sukūriau, šiandien dėkoju Mielai profesorei habilituotai daktarei Audronei Juodaitytei. Ir man labai svarbu, kad perimtą teorinę, mokslinę patirtį ir įgytas naujas kompetencijas drąsiai galiu perteikti jaunajai kartai ir toliau kartu su profesore įgyvendinti mokslines idėjas bei naujoves“ (dr. **Dalia Martišauskienė**).

„Bendro darbo kartu su Profesore lūkesčius pranoko studijų metu įgytos patirtys. Savo mokslinė „aistra“ vaikystės fenomenų tyrinėjimams Profesorė uždegė ir mane. Būtent dirbdama kartu su Profesore patyriau, perfrazuojant P. L. Berger, kaip tarsi žinomi (savaime suprantami) dalykai

had an opportunity to learn from a professional and wise scientist, theoretical professional and senior colleague. I always seek to improve my skills, to learn regularly, so I harboured a secret wish to continue on doctoral studies. As I shared my dream with the professor, I was taken by surprise at her reply; she said “Go on and study, we need educators of pre-school education, and I can be your tutor of the scientific work”. I consider this simple yet sincere incentive in the academic field to be most important step in scientific activity, and I am grateful for it to professor Audronė.

As I started my doctoral studies, I keep good and warm recollections on my tutorials with professor Audronė Juodaitytė, tutor of my work. Tutorials were never “official”, as the professor would always enquire on my help, on my daughters, on my husband and only then would we talk business. This ability to be not merely a competent and recognised scientist, ability to direct on to a relevant scientific course but most importantly, ability to understand another, to have emphasis, to advice, lastly to have simple women talk tells a lot about Audronė as someone of exceptional character. I can never forget our meetings in Palanga, Lithuanian seaside. Whenever professor would come to Palanga for recreation, we would immediately meet in her recreation place and the room would turn into an academic area. We have had so many discussions, arguments, search, moments of sadness and joy. What mattered most was that after four years of meetings in Šiauliai university and Lithuanian seaside, dissertation was sustained in time. For what I went through, for what I learned, what I took and what I created, for that I am grateful to the dear professor, habilitated doctor Audronė Juodaitytė. And it is very important to me this opportunity to convey theoretical and scientific experience and new competences to young generation and together with the professor carry out scientific ideas and innovations (dr. **Dalia Martišauskienė**).

“Experience gained during studies exceeded expectations for collective work with the professor.

apie vaikų pasaulį, kultūrą, gyvenimo kasdienybę bei mokymąsi keičia savo prasme; pramokau (per drąsų būtų teigti, kad išmokau) „įeiti“ į vaikų pasaulį, žvelgti ne suaugusiųjų, o vaikų „akimis“ ir nuolatos siekti suprasti. Viską, kuo Profesorė dalijosi, sunku ir išvardinti, lieka tiesiog didžiulis jos skirtu pasitikėjimu. Mokslinė bičiulyste drįščiau pavadinti bendrumo jausmą, nepaaiškinamai stiprų ryšį, kuris netikėtai užsimezgė disertacijos rengimo proceso metu, studijuojant vieną vaikystės pasaulio reiškinių – savaiminį vaikų mokymąsi, kartu ieškant atsakymo į klausimus „koks yra šių laikų vaikas?“, „kuo jis tampa mokydamasis savaiminiu būdu?“ ir daugelį kitų. Tą dieną, kai įvyko disertacijos gynimo procedūra, pasakiau žodžius, kuriuos ir dabar labai noriu pakartoti: per doktorantūros studijų, bendro darbo metus Profesorė tapo (ir tokia liks) – Mano Mokslo Mama; to prasmingo buvimo kartu negalėčiau daugiau suniekuo palyginti. Ko gero, kiekvienas mūsų savo gyvenime sutinkame tokį žmogų, kurio dėka pasikeičiame. Paprasčiausiai suprantame, kad tokie kaip seniau jau niekada nebūsime. Profesorė yra tas Žmogus, kuriam esu ir liksiu dėkinga už tai, kaip Ji prisidėjo man kuriant save tokią, kokia esu dabar, ir kokia dar tapsiu“ (dr. **Kristina Rūdytė**).

„Profesorė A. Juodaitytė yra tas žmogus, kuris mane veda mokslo labirintais, atskleidama daug galimybių man kaip tyrėjai. Parodydama įvairias prieigas ir kelius, profesorė, atstovaudama liberaliajai mokslo linijai, palikdavo man galimybę pasirinkti ir ieškoti, nes tik eidamas ieškojimo keliu žmogus tampa brandus ir randa konsensą su kitais tyrėjais. Visada labai džiaugiausi, kad profesorė, būdama aukšto lygio mokslininkė ir atstovaudama edukologijos kryptį, kartu su manimi ir kitais kolegoms ieško tarpdiscipliniškumo. Tai atveria neribotas ir įdomias galimybes man kaip doktorantei rengti įdomią, aktualią ir tarpšakinę disertaciją, kuria aš gyvenu kiekvieną dieną“ (doktorantė **Lina Garšvė**).

The professor used her scientific “passion” for research of childhood phenomena, to light me up. As I worked with the professor, I experienced, rephrasing P. L. Berger, how things that I seemed to know (took for granted) concerning world, culture, daily life and learning of children changed their meaning; I learned, to a degree (I cannot say that I have mastered it completely) to “enter” the world of children, to view it through the “eyes” of children rather than grown-ups and constantly seek understanding. It is hard to enumerate all the things that professor has shared; I can only be proud of the trust she has shown me. I can prefer to academic friendship as that feeling of community, inexplicably strong link that unexpectedly emerged in the course of preparation of the dissertation, as I was studying on of phenomena of childhood world, i.e. independent learning of children, simultaneously looking for an answer to questions as “what is modern child like?”, “what does it become through independent leaning?”, etc... At the defence of a dissertation I remember saying words that I want to repeat very much today: over doctoral studies and years of cooperation Professor has become (and will remain) my scientific mother; this meaningful existence is incomparable to anything else. It seems that each of us meet such a person in our life and then we change. We simply understand that we shall never be the same. The professor is a person whom I shall ever be grateful for her contribution to making me what I am today and what I shall still become” (dr. **Kristina Rūdytė**).

“Professor Juodaitytė guides me through the mazes of science, revealing numerous opportunities for my studies. The professor showed me various accesses and pats, yet, being a supporter of liberal approach in science, would leave me a chance for choice and search. As it is search alone that leads to maturity, and consensus with other researchers. I was always immensely glad that the professor, representing a scientist of high calibre in the field of educology, would join me and other colleagues in the search for interdisciplinary approach. This opens unlimited and interesting opportunities for

„Profesorė – nuostabus žmogus, pilnas originalių idėjų ir sumanymų, atvira ir nuoširdi studentams bei kolegoms. Ji įkvepia studentus žengti moksliniu keliu, siekti akademinų rezultatų ir jais mėgautis“ (doktorantė **Rasa Rudžinskienė**).

„Su profesore A. Juodaityte bendraujame nuo magistrantūros studijų, kada man vis kildavo minčių išbandyti save dar viename – jaunojo mokslininko – amplua. Šiandien esu dėkinga profesorei – savo disertacinio darbo vadovei – už neišsemiamas jos idėjas, už laisvę žinoti ir pačiam atrasti“ (doktorantė **Reda Ponelienė**).

Miela Profesore, visų Jūsų doktorantų ir mokslu daktarų vardu nuoširdžiai dėkoju už tai, kad Jūs tiesiog perduodate mums truputėlį savęs – per savo prasmingas mokslo idėjas, įžvalgas, neįkainojamas diskusijas, nuoširdų žodį, paramą sunkią akimirką, supratimą, pasiūlymą laiku... Jūs tarsi paimate kažkokią savo proto dalelę, papuošiate ją savo širdies taurumu ir įdedate tai į mūsų protus ir širdis. Už tai, Jums, miela Profesore ir esame be galo dėkingi (dr. **Rūta Šiaučiulienė**).

me, as doctoral student, to work on an interesting, relevant and intersectoral dissertation, one that I live on every day” (**Lina Garšvė**, doctoral student).

“Professor is a wonderful person, full of genuine ideas and thoughts. She is open and honest to her students and colleagues alike. She inspires students to take academic path, seek academic results and enjoy them” (**Rasa Rudžinskienė**, doctoral student).

“I have known professor Juodaitytė since my master studies, where I would have recurrent ideas on putting on yet another role of young scientist. I am now grateful to the professor, tutor of my dissertation thesis for her never ending ideas, for freedom to learn and independently discover (**Reda Ponelienė**, doctoral student).

My dear professor, on behalf of your doctoral students and doctors of science, let me extend you a warm thank you for giving us part of yourself, through your meaningful scientific ideas, insights, invaluable discussions, sincere word, support in difficulty, understanding, and timely proposal... It is as if you take a piece of your mind, add nobility of your heart, and place it in our hearts and minds ... For that, dear professor, we are truly grateful ... (dr. **Rūta Šiaučiulienė**).